

Zasady dostępu do informacji publicznej

W dniu 1 stycznia 2002 r. weszła w życie ustawa z 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. nr 112, poz. 1198), zwana dalej ustawą. Ustawa precyzuje konstytucyjny zapis art. 61 o prawie obywateli do informacji o działaniach władz publicznych.

Ustawa nakazuje organom władzy państwowej (i innym podmiotom) udostępniać każdą informację o sprawach publicznych, tj. informację publiczną (art. 1 ust. 1).

Zgodnie z ustawą prawo do informacji publicznej obejmuje uprawnienie do niezwłocznego uzyskania takiej informacji, zawierającej aktualną wiedzę o sprawach publicznych. Na prawo do informacji publicznej składają się uprawnienia do:

- uzyskania informacji publicznej, w tym informacji przetworzonej,
- wglądu do dokumentów urzędowych,
- dostępu do posiedzeń kolegialnych organów władzy publicznej pochodzących z powszechnych wyborów.

Prawo to przysługuje każdej osobie (art. 2 ust. 1). Od osoby występującej o informację publiczną nie wolno żądać uzasadnienia wniosku (art. 2 ust. 2).

Informacje podlegające udostępnianiu

Ogólna zasada udostępniania każdej jawnej informacji o sprawach publicznych jest sprecyzowana w rozdziale 2 ustawy. Wskazano tam wprost jakie informacje podlegają upublicznianiu. Są to m.in. informacje o:

- organach władzy publicznej – w tym o ich statusie prawnym, organizacji, kompetencjach, majątku, osobach sprawujących w nich funkcje i ich kompetencjach;
- zasadach funkcjonowania organów władzy publicznej – w tym o sposobach załatwiania spraw, stanie przyjmowanych spraw i kolejności ich załatwiania, prowadzonych rejestrach, ewidencjach i archiwach;
- polityce władz – w tym o zamierzeniach, projektach aktów normatywnych, programach dotyczących realizacji zadań publicznych;
- danych publicznych – w tym dokumenty urzędowe, stanowiska w sprawach publicznych zajęte przez funkcjonariuszy publicznych, treść wystąpień i ocen dokonywanych przez organy władzy publicznej, informacja o stanie państwa;
- majątku publicznym.

Na mocy ustawy mają być jawne i dostępne posiedzenia kolegialnych organów władzy pochodzących z wyborów. Ustawa nakazuje sporządzać i udostępniać stenogramy lub protokoły z obrad.

Ustawa definiuje ponadto pojęcie dokumentu urzędowego, który podlega upublicznianiu. Dokumentem urzędowym jest treść oświadczenia woli lub wiedzy, utrwalona i podpisana w dowolnej formie przez funkcjonariusza publicznego w rozumieniu przepisów Kodeksu karnego, w ramach jego kompetencji, skierowana do innego podmiotu lub złożona do akt sprawy (art. 6 ust. 2).

Formy udostępniania informacji

Zgodnie z ustawą udostępnianie informacji publicznych następuje poprzez:

- ogłaszanie w internetowym Biuletynie Informacji Publicznej,
- udostępnianie na wniosek zainteresowanego,
- wyłożenie w powszechnie dostępnym miejscu lub poprzez terminale informacyjne (infomaty).

Udostępnianie informacji na wniosek

Zgodnie z ustawą (art. 10 ust. 1) informacja publiczna, która nie została udostępniona w Biuletynie Informacji Publicznej jest udostępniana na wniosek zainteresowanego.

Udostępnianie informacji na wniosek następuje „bez zbędnej zwłoki”, nie później niż w terminie 14 dni od dnia złożenia wniosku (art. 13 ust. 2).

Jeżeli jest to niemożliwe, należy powiadomić wnioskodawcę w tym terminie o powodach opóźnienia w przekazaniu informacji oraz o nowym terminie, nie dłuższym jednak niż dwa miesiące.

Jeśli informacja może być przekazana niezwłocznie w formie ustnej lub pisemnej, osoba występująca o informację nie składa pisemnego wniosku.

Instytucja udostępniająca informację ma obowiązek umożliwić jej skopiowanie, wydrukowanie, przesłanie lub przeniesienie na powszechnie używany nośnik informacji.

Ograniczenia w dostępie do informacji publicznej

Odmowa udzielenia informacji może nastąpić jedynie ze względu na jej niejawność (ochrona danych osobowych, prawo do prywatności, tajemnica państwowa, służbowa, skarbową, statystyczną). Odmowa następuje w formie decyzji administracyjnej. Odwołanie od decyzji rozpoznaje się w terminie 14 dni (art. 16 ust. 2 pkt 1).

Odpowiedzialność karna

Przepis art. 23 ustawy przewiduje grzywnę, karę ograniczenia lub pozbawienia wolności do roku, dla tego kto, wbrew ciążącemu na nim obowiązkowi, nie udostępni informacji publicznej.

Metryka strony

Wprowadzający: **Wojciech Charyton**
Data wprowadzenia: **2012-05-18**
Data modyfikacji: **2012-05-18**
Opublikował: **Wojciech Charyton**
Data publikacji: **2012-05-18**